

VAN KROT TOT RIANTE FLAT

door Willy Spaan

In de 19^{de} eeuw bestond meer dan de helft van de Nederlandse beroepsbevolking uit arbeiders. Veel ongeschoolde arbeiders hadden geen vast werk en waren afhankelijk van boeren of andere bazen die hen per dag inhuurden. Deze daggelders leidden een onzeker en straatarm bestaan want de werkeloosheid was groot. Ze leefden met grote gezinnen in kleine, donkere en slecht verwarmde huisjes. Niet zelden waren het krotten, bestaande uit een vertrek met een aanbouwtje, gevuld met schamele bezittingen. Er was zelfs een gehucht in de buurt van Klaaswaal dat 'de Hutten' werd genoemd. Dominee Van Koetsveld in Westmaas beschreef midden 19^{de} eeuw de woonomstandigheden van de landarbeiders: *"Van de hutten die tegen de dijk aanhingen, zou zeker geen enkele worden waardig gekeurd om één der dieren van Artis tot verblijf te strekken. Door het rietlaagje dat de hutten bedekte waaiden de sneeuwvlokken naar binnen. De welvarende boeren vinden het natuurlijk, dat de man aan den dijk zo leeft. Hij heeft het nooit anders gekend."* De Woningwet, die in 1901 door de regering werd ingevoerd, moest aan deze misstanden een einde maken en sociale woningbouw stimuleren.

Oud-Beijerlandse notabelen kregen in 1914 koninklijk toestemming om huurhuizen voor 'de minderbedeelden' te bouwen via Bouwvereniging Volksbelang. Al gauw werden overal in de Hoeksche Waard woningbouwverenigingen opgericht die goedkope 'woningwetwoningen' bouwden voor de laagste inkomensgroepen. Verkrotte huisjes werden door de gemeente onbewoonbaar verklaard. Dit gebeurde publiekelijk met een bord ONBEWOONBAAR VERKLAARDE WONING op de voorgevel.

Wooncorporatie HW Wonen, die uit fusies van de vroegere plaatselijke woningbouwverenigingen is voortgekomen, viert dit jaar haar 100-jarig bestaan. De expositie '100 Jaar Volkshuisvesting in de Hoeksche Waard' laat zien hoe de vormgeving en inrichting van de huizen door de tijd zijn veranderd. Tegenwoordig bouwt HW Wonen woningen voor jongeren, gehandicapten en ouderen, voor gezinnen en alleenstaanden en voor verschillende inkomensgroepen. De tentoonstelling is tot eind 2014 te bezichtigen in museumboerderij Oost-Leeuwenstein te Heinenoord. Basisscholen werken aan het project 'Huis van de Toekomst', ook de resultaten daarvan zullen getoond worden.